

Alexandra Instituttet A/S

Åbogade 34
8200 Århus N

Tlf. 8942 5757
Fax 8942 5750

www.alexandra.dk
alexandra@alexandra.dk

CVR-nr. 24 21 33 66

ALEXANDRA Instituttet

Nyhedsbrev nr. 1 2003

Indhold:

Indkaldelse til generalforsamling mandag den 28. april

Seminar om Software Safety onsdag den 21. maj og torsdag den 22. maj

På-vej-hjem-møder

Workshop om pervasive healthcare tirsdag den 22. april

Status for ISIS Katrinebjerg

IT-byen Katrinebjerg udstiller i Kastrup Lufthavn

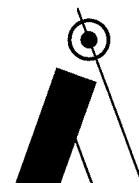
Nyt Katrinebjerg-magasin på gaden

Alexandras projekthotel

Morten Kyng får professorat i pervasive computing

Alexandra Instituttets nyhedsbrev udkommer også i en elektronisk form
på adressen: www.alexandra.dk/nyhedsbreve.html

April 2003

Indkaldelse til generalforsamling

INDKALDELSE TIL ORDINÆR GENERALFORSAMLING

i

IT-foreningen Alexandra

Åbogade 34
8200 Århus N

Bestyrelsen skal herved indkalde til ordinær generalforsamling i IT-foreningen Alexandra, Åbogade 34 C, 8200 Århus N, hos Alexandra Institut A/S

mandag den 28. april 2003 kl. 16.00.

Efter generalforsamlingen vil der være et lettere traktement.

Generalforsamlingen har følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år.
3. Orientering om ISIS Katrinebjerg.
4. Forelæggelse af regnskab.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer.

Følgende virksomhedsrepræsentanter er på valg:

Agner Hansen, Vestas Wind Systems (genopstiller ikke).
Hans Stødkilde-Jørgensen, Århus Universitetshospital (genopstiller).
Johnny Thøgersen, CCI Europe (genopstiller ikke).

Følgende repræsentanter for forskningsinstitutionerne er på valg:

Jan Beyer Schmidt-Sørensen, Handelshøjskolen i Århus (genopstiller).
Hans Viggo Støving, Århus Købmandsskole (genopstiller).

Forslag til kandidater til Alexandras bestyrelse modtages gerne.

6. Valg af revisor.

7. Forslag fra medlemmer eller bestyrelsen.

Bestyrelsen foreslår følgende ændring i §14 i vedtægterne:

”Medlemskab tegnes for en periode af tre år og kan derefter opsiges med et halvt års varsel til en 1. januar.” *ændres til:*

”Medlemskab tegnes for en periode af et år og kan opsiges med et halvt års varsel til en 1. januar.”

Da foreningen pr. 1. januar 2003 ikke længere er fritaget for moms, foreslår bestyrelsen endvidere, at kontingentet for 2003 fastsættes til 1.250 kr. (inkl. moms). Kontingentet har hidtil været 1.000 kr.

Forslag fra medlemmer må - for at blive optaget på dagsordenen - være indleveret til Alexandra mindst 10 dage før generalforsamlingen.

8. Eventuelt

På bestyrelsens vegne

Preben Mejer
Formand for bestyrelsen

Software Safety - seminar og workshop med førende internationale eksperter

Alexandra Institutet inviterer sine medlemmer til et todages intensivt seminar inklusive workshop om sikkerhedskritiske systemer. Seminaret finder sted

onsdag 21. maj og torsdag 22. maj kl. 9 - 17
IT-Parken, Åbogade 34, 8200 Århus N

Seminaret afholdes af tre internationalt anerkendte eksperter på området.

- Drasko Sotirovski, softwarearkitekt i Raytheon Canada Ltd. med over tyve års erfaring i udviklingen af stor-skala realtidssoftware til forsvars-, simulations-, transport- og telekommunikationssystemer for både europæiske og nordamerikanske kunder. Hans forskningsområde er softwarearkitektur og distribuerede objektorienterede teknologier.
- Jeff Joyce, "associate professor" ved Department of Electrical and Computer Engineering ved University of British Columbia. Joyce har bl.a. lavet sikkerhedsanalyser på det canadiske luftfartssystem og relaterede militære systemer. Hans forskningsområde er software requirements specification og software safety.
- Wendy E. Mackay, tidligere gæsteprofessor i datalogi ved Aarhus Universitet og nuværende forskningschef ved In Situ laboratoriet ved det franske INRIA, Futurs. Hendes forskningsområde er menneske-maskin interaktion, herunder brugerinddragelse i udviklingen af sikkerhedskritiske systemer.

Baggrund

Der indgår stadig mere it i vores hverdag: Biler, bygninger, hospitaler, fabrikker og meget andet indeholder stadig større dele, der er baserede på komplicerede hardware- og softwaresystemer.

Helt centralt i denne udvikling står behovet for *pålidelige* systemer: Vi skal kunne stole på at systemet opfører sig som vi ønsker os (det skal være "reliable"), vi skal kunne stole på at systemet ikke skal kunne misbruges f.eks. gennem indbrud (det skal være "secure") og ikke mindst skal vi kunne stole på at systemet ikke påfører os eller dets øvrige omgivelser skade (det skal være "safe").

På engelsk skelnes der mellem "security" og "safety": To begreber, der begge oversættes med "sikkerhed" på dansk. Her bruger vi begrebet "sikkerhedskritisk" ("safety-critical" på engelsk) til at betegne systemer, der har potentiale til at påføre omgivelserne større skade. Det er netop for sikkerhedskritiske systemer, at behovet for pålidelighed er størst.

Seminaret sætter fokus på software i relation til netop sikkerhedskritiske systemer og belyser to helt centrale udfordringer i denne forbindelse:

- Systemerne skal opføre sig som specificeret, og denne opførelse skal ikke give anledning til identificerede risici. Her ses bl.a. på metoder og teknikker til udvikling og analyse af sikkerhedskritisk software.
- Risici i relation til systemerne skal identificeres og systemerne skal specificeres således at en opfyldelse af specifikationen giver et sikkert system. Her ses bl.a. på analyse af brugssituationer og på design af interaktive sikkerhedskritiske systemer.

Seminaret vil være et intensivt forløb på to dage hvor disse aspekter af software safety vil være i centrum. Oplægsholderne vil gå fra præsentationer og diskussioner af centrale emner til workshops hvor deltagerne får lejlighed til at afprøve teorierne på realistiske problemer under kyndig vejledning. Seminaret vil således både være egnet som en introduktion til software safety og velegnet for deltagere med erfaring inden for software safety.

Seminaret vil foregå på engelsk.

Denne invitation kan også ses på www.alexandra.dk/arrangementer
Ret til ændringer i programmet forbeholdes.

Pris

Alexandra-medlemmer: DKK 2000,- (ekskl. moms).

Eksterne deltagere: DKK 6000,- (ekskl. moms).

Prisen inkluderer deltagelse, forplejning og materialer.

Tilmelding

Susanne Brøndberg, tlf. 89 42 57 58, fax 89 42 57 50.

E-mail: sbr@alexandra.dk

Sidste tilmeldings- og betalingsfrist er tirsdag den 20/5 2003.

Yderligere information

Klaus Marius Hansen, tlf. 89 42 56 05, mobil tlf. 23 71 70 30.

E-mail: marius@daimi.au.dk

På-vej-hjem-møder i Alexandra Instituttet

Den 29. april 2003

*CSC Scandihealth – Danmarks største sundheds-it leverandør
ved udviklingsdirektør Niels Karsten Thorhauge, CSC Scandihealth*

CSC Scandihealth er Danmarks største og ældste leverandør af it til det danske sundhedsvæsen.

Dette arrangement giver mulighed for at komme bag facaden på virksomheden og vil omhandle historien bag CSC Scandihealth

- hvordan arbejder vi i og med den kliniske hverdag
- hvordan arbejder vi med udviklingen af applikationer til understøttelse af den kliniske hverdag
- hvordan understøtter vi etableringen af et konkurrencepræget marked
- styrker i et konkurrencepræget marked

Tid

Tirsdag den 29. april kl. 15.00 – 17.00.

Sted

Det store auditorium, Åbogade 34 C, 8200 Århus N.

Tilmelding

Tilmelding foretages på www.alexandra.dk

Pris

Arrangementet er gratis for alle ansatte i Alexandra Instituttets medlemsvirksomheder, men koster 200,- kr. inkl. moms for ikke-medlemmer af Alexandra Instituttet.

Den 20. maj 2003

*IPv6 – Fremtidens Internet
ved Axel Clauberg, CISCO*

Den nuværende internetprotokol (IPv4) har nogen begrænsninger som på sigt kan forhindre internettet i at vokse og udvikle sig. Et af de alvorligste problemer er, at på et tidspunkt vil det ikke være muligt at oprette flere nye adresser, om ikke før så i hvert fald når pervasive computing (it i alt) bliver en realitet. Desuden mangler den nuværende protokol en række ønskelige features såsom sikkerhed, mobilitet, multimedia-formåen og "Quality of Service". Den nye IPv6 protokol har al dette integreret i sig – men hvorfor er den så ikke udbredt i dag?

Dette på-vej-hjem-møde vil give alle, der er interesseret i internettets fremtid, en kort intro til IPv6 og en mulighed for at høre hvad den seneste udvikling er – hvad er IPv6's udfordringer og muligheder.

Axel Clauberg har siden marts 2001 været leder af CISCOs Emeas IP og sikkerhedskonsulent-team og har fulgt udviklingen med IPv6 siden starten af halvfemserne. Axel Clauberg studerede fysik på Køln Universitet, Tyskland, og fik sin kandidatgrad i 1985. Fra 1983 til 1989 arbejdede han som konsulent inden for VMS og UNIX programmering og netværk. Han var leder af Køln Universitets netværksafdeling fra 1989 til 1998. I 1998 blev han teknisk projektkonsulent hos CISCO med ansvar for "Wide Area Networks". I 2000 flyttede han til CISCOs Emeas konsulent-team og arbejdede med fokus på IPv6.

Foredraget holdes på engelsk.

Tid

Tirsdag den 20. maj kl. 14.00 – 16.00.

Sted

Det store auditorium, Åbogade 34 C, 8200 Århus N.

Tilmelding

Tilmelding foretages på www.alexandra.dk

Pris

Arrangementet er gratis for alle ansatte i Alexandra Instituttets medlemsvirksomheder, men koster 200,- kr. inkl. moms for ikke-medlemmer af Alexandra Instituttet.

Workshop om pervasive healthcare

Med et road show for dansk erhvervsliv sætter Videnskabsministeriet i samarbejde med DI's branchefællesskab ITEK og Innovation Lab Katrinebjerg fokus på pervasive computing. Starten gik den 31. marts i Herning med workshoppen "It i tøj".

Tirsdag den 22. april arrangeres der en workshop om pervasive healthcare i Auditorium B, Skejby Sygehus (folder vedlagt). Her vises visioner om fremtidens hospital, blandt andet med en intelligent hospitalsseng, en intelligent ambulance og en terapi-vandseng der kan styres over internettet. Desuden vises en intelligent pileemballage og eksempler på biometriske løsninger til sundhedssektoren.

Blandt talerne på workshoppen er amtsborgmester Johannes Flensted Jensen, udviklingsdirektør i TDC Preben Mejer og Allan Skårup Kristensen fra Videnskabsministeriets sekretariat for teknologisk fremsyn.

Workshoppen henvender sig til:

Forskere, virksomhedsledere, chefer og medarbejdere fra medicoindustrien og sygehussektoren med ansvar for strategi og forretningsudvikling.

Tid

Tirsdag den 22. april 2003 kl. 13.00 - 17.00.

Sted

Auditorium B, Skejby Sygehus, Brendstrupvej, 8200 Århus N.
Tlf. 89 49 55 66, fax 89 49 60 00.

Tilmelding

Maria Mortensen, ITEK, tlf. 33 77 33 47, e-mail mmo@di.dk eller på www.itek.di.dk

Pris

Deltagelse koster 500 kr.

Status for ISIS Katrinebjerg

Alexandra Institutet er operatør på ISIS Katrinebjerg, en 65 mio. kroners satsning på sundheds-it, interaktive bygninger og software. ISIS Katrinebjerg er et af fire jysk-fynske kompetencecentre og finansieres af stat, amt, kommune, universitet og erhvervsliv i fællesskab.

Det fireårige projekt startede i efteråret og lige nu har ISIS styregruppen godkendt ca. 10 projekter, der alle er i den afsluttende kontraktfase. En beskrivelse af hvert enkelt projekt lægges ud på ISIS hjemmesiden i takt med at kontrakterne bliver indgået.

De 10 projekter har et samlet budget på ca. 40 mio. kr. og både med hensyn til økonomi og antal er projekterne nogenlunde jævnt fordelt over de tre ISIS indsatsområder sundheds-it, interaktive rum og software.

- Etableringen af ISIS projekterne er gået hurtigt, fortæller Alexandras vice-direktør Niels Damgaard Hansen.
- Interessen fra virksomhederne har været stor, og det gælder både de deciderede it-firmaer og de virksomheder, der producerer apparater med it i. Ud over den branchemæssige spredning har ISIS projekterne også en god spredning mellem små nystartede og store veletablerede virksomheder. Vi er meget tilfredse med det foreløbige resultat og er i fuld gang med yderligere matchmaking mellem forskere og firmaer, så vi kan få endnu flere ISIS projekter skudt i gang.

IT-byen Katrinebjerg udstiller i Kastrup Lufthavn

Kastrup Lufthavns udenrigsterminal vil i hele april måned stå i IT-byen Katrinebjergs tegn. Terminalen er rammen om en ny type udstilling med titlen "Future & Technology". Udstillingen præsenterer it-forskningsprojekter fra hele landet, dog med Katrinebjerg som den absolut største aktør.

Ud over en generel præsentation af IT-byen byder udstillingens Katrinebjerg-sektion på præsentationer af forskningsområdet pervasive healthcare og Innovation Lab Katrinebjergs projekt IP Firefighter. Katrinebjerg-virksomheden Personics, der arbejder med interaktive it-redskaber til genoptræning, har en afdeling med titlen "Med kroppen som mus". Derudover vises "Nanoroboter i inner space", en helt ny installation med lego-robotter, der interagerer i en lukket kube på 1x1x1 meter.

Desuden rummer Katrinebjerg-udstillingen præsentationer af Alexandra Institutet, Center for Interaktive Rum, Center for New Ways of Working og Center for it-sikkerhed.

Udstillingen i udenrigsterminalen giver nogle fremragende muligheder for at præsentere IT-byen Katrinebjerg for både danske og udenlandske rejsende, der for en stor dels vedkommende vil være beslutningstagere fra erhvervslivet. Kastrup har en gennemstrømning på mellem 45. og 50.000 personer dagligt. Og lufthavnsгæsterne har i gennemsnit 80 ledige minutter inden deres fly afgår.

Nyt Katrinebjerg-magasin på gaden

”Billeder af fremtiden” er titlen på et tema-magasin om IT-byen Katrinebjerg, der kom på gaden mandag 7. april.

På 48 glittede magasinsider præsenteres IT-byens væsentligste forsknings- og udviklingsmæssige tyngdepunkter. Bladet, der er produceret af IT-byens kommunikationskontor, består af en stribe faglige punktnedslag om blandt andet:

- pervasive computing
- augmented reality
- software
- internet-teknologi
- kryptering
- pervasive healthcare
- New Ways of Working
- virtual reality
- lego-robotter

De faglige præsentationer fylder tre fjerdedele af bladet. Den sidste fjerdedel er en fakta-orienteret oversigt over aktører, centre, institutioner, projekter, virksomheder mm. på Katrinebjerg.

Formålet med ”Billeder af fremtiden” er at fungere som samlet præsentation af IT-byen, med fokus på både her-og-nu projekter og på fremtidens it-udvikling på lang sigt. Magasinet foreligger også i en engelsk udgave.

”Billeder af fremtiden” kan bestilles ved at kontakte Alexandra Instituttets sekretariat.

Alternativt kan magasinet downloades som pdf på www.katrinebjerg.net.

Alexandra Instituttets projekthotel

Opførelsen af det nye Alexandra Hus skrider planmæssigt frem. Huset ventes indflytningsklart i midten af august måned.

Samtidig arbejdes der med pæn succes på at finde lejere til Alexandra Instituttets projekthotel, der råder over i alt 1000 kvm. på anden sal i nybyggeriet. Alexandras direktion er tæt på at indgå de første aftaler med interesserede indflyttere.

En præsentationsfolder er under udarbejdelse og vil blive rundsendt til Alexandras medlemmer kort efter påske.

Tanken bag projekthotellet er at give optimale rammer for innovativt projektsamarbejde. Projekthotellets medarbejdere bliver fuldt integreret i forsknings- og uddannelsesmiljøet på Katrinebjerg, både fysisk, fagligt og socialt. Det giver mulighed for en daglig uformel dialog med kolleger, forskere og studerende, hvad enten det er ved mødebordet, i kantinen eller hen over sodavandsautomaten.

De arkitektoniske rammer er af højeste kvalitet, og projekthotellets 1000 kvm. kan indrettes fuldt fleksibelt i større eller mindre enheder.

Vicedirektør Niels Damgaard Hansen står til rådighed, hvis man vil høre nærmere om de muligheder, projekthotellet giver Alexandra Instituttets medlemmer.

Morten Kyng får professorat i pervasive computing

Pressemeddelelse udsendt ultimo februar 2003

Danmarks første professor i pervasive computing

Morten Kyng, tidligere direktør for Center for IT-forskning og en af verdens førende forskere inden for brugerinddragelse i udviklingen af it-systemer, er udnævnt til professor i pervasive computing ved Datalogisk Institut på Aarhus Universitet. Professoratet er det første i Danmark af sin art, og Morten Kyng kommer til at arbejde med it i sundhedssektoren som særligt fokusområde. Professoratet er finansieret af Systematic, landets største privatejede softwarehus, med 4,5 mio. kr.

- Vi har længe ønsket at accelerere udviklingen af programmer og teknologier inden for pervasive computing på vores hovedforretningsområder sikkerhed og sundhed, udtaler administrerende direktør for Systematic, Michael Holm.
- Morten Kyng er den rette mand til at løfte opgaven. Allerede nu står Århus stærkt hvad angår softwareudvikling og pervasive computing, og vi forventer at vores sponsorat giver et ekstra løft til området, sammen med de it-satsninger som bl.a. Aarhus Universitet, stat, amt og kommune har igangsat i regi af IT-byen Katrinebjerg.
- For os er investeringen i professoratet en investering i fremtidens muligheder. Vi er allerede en af hovedaktørerne i forbindelse med indføring af elektroniske patientjournaler (EPJ) i Århus, Ringkjøbing og Sønderjyllands Amt. Det er vores ambition, at indførelse af EPJ skal være med til at flytte patientjournalen fra sygehusene ud til den enkelte borger. Vi er overbevist om at dette bl.a. vil forbedre kommunikationen mellem behandler og patient samt øge kvaliteten af behandlingen og ikke mindst reducere antal sengedage. Plus at slutresultatet bliver en ikke uvæsentlig besparelse på sygehusbudgetterne, siger Michael Holm.

Morten Kyngs primære arbejdsområde bliver it i sundhedssektoren - pervasive healthcare. Pervasive healthcare er et af satsningsområderne i ISIS Katrinebjerg, der har Alexandra Instituttet som operatør.

- Brugsværdi vil være den helt centrale parameter for mit arbejde. Brugerne skal med ind i it-laboratorierne og forskerne med ud i marken. Det er en faglig tilgang som vi har stor erfaring med på Katrinebjerg. IT-byen har den bredde af forskningsmæssige kompetencer på højt niveau, der er en afgørende forudsætning for at skabe gode pervasive computing løsninger, udtaler Morten Kyng og fortsætter:
- Samarbejde med slutbrugerne er særlig vigtigt nu, hvor den store udfordring er at udnytte de enorme teknologiske muligheder som pervasive computing-bølgen giver til at udvikle applikationer og services som er nyttige for brugerne. Det gælder både bedre it-støtte i sundhedspersonalets daglige arbejde, mere effektiv kommunikation og dataoverførsel mellem de forskellige instanser i sundhedssystemet og ikke mindst en bedre, hurtigere og mere effektiv behandling af patienterne.